

ဗာတိကာ

Dual Mating Theorem (နှင်းဆီမိုင်း နဲ့ ပွင့်လင်းနွား)	2
ပိင်ဆိပ်မှ နဲ့ အပျိုစစ်မစ်.....	5
အမျိုးသမီး လှုပ်ရှားမှု.....	9
လက်တွေ့ဥပဒေ.....	11
ခေတ်သစ် ဖိနှိပ်ဆက်ဆံရေး.....	13

မေမေ နဲ့ အပါး ထံသို့ အိပ် ဖွင့် ပေး စာ

ဒီစာကို နှစ် ယောက် စလုံးရှိတဲ့ အချိန် ကျမှ အတူတူဖတ် ပါ ။ စာက နည်း နည်း ရှည် ပါတယ်။ အကုန် လုံး ကို မြန် ဗာလီပြဲ ရေး ထား ပါ တယ် ။ အချို့နေ ရာ တွေမှာ ခံစား ရတာ တွေ ကို တော် တော် ပွင့် ပွင့် လင်း လင်း ရေးထား ပါ တယ် ။ စိတ် ထဲမှာ ပြင်း ပြင်း ထန် ထန် ခစဉ်းစား ပါ နဲ့ ။ ဒါပေမယ့် အကုန် ဖတ် ပြီး သွား ရင် ပိုင် ပိုင် ဘာ ဖြစ် နေလည်း ဆိုတာ ကို နား လည် နာ ပါ။

Dual Mating Theorem (နှင်းဆီခိုင် နဲ့ ပွင့်လင်းနွား)

ကဲ ဟုတ် ပြီ အဲဒီတော့ ကျန်တာတွေ မစ ခင် နာ ပထမဆုံး ရေးထား တာတွေ နားလည် ဖို့အတွက် က အား အချို့ဟာ တွေ ကြိုငြိထား ဖို့ လိုတယ် ။

အဲတော့ အရှင်တုန်းက ရေးခဲ့တဲ့ အချို့စာတမ်း တွေ ကို ပြန် ပြီး တော့ ကျမ်းကိုး ခယ် ။

အဓိက က ကျမ်းကိုး ချင် တဲ့ စာတန်း ကဒီ ၂၀၀၀ ခုနှစ် တုန်းက Steven W. Gangestad နဲ့ Jeffry A. Simpson ရေးထား တဲ့ The evolution of human mating: Trade-offs and strategic pluralism ဆိုတဲ့ အဲဒီ biology သုတေသန စာတမ်း ပါ ။

(<https://www.cambridge.org/core/journals/behavioral-and-brain-sciences/article/evolution-of-human-mating-tradeoffs-and-strategic-pluralism/915D78A7A9568A17A5F688BC6B3DC1A3>)

ကြားဖူးတဲ့ မြန်မာစကားပုံတစ်ခုကို ပြောပြရမယ်ဆိုရင် - မိန်းကလေးတွေမှာ ဦးနှောက်နဲ့စဉ်းစားတာရှိသလို၊ နှလုံးသားနဲ့စဉ်းစားတာလည်းရှိတယ်။ ဒါဟာ ကျောက်ခေတ်ကနေ ယနေ့ထိ ဖယ်ရှားလို့မရတဲ့ ခွေးရှာပါသဘာဝပါပဲ။

ရှေးအခါက လူတွေဟာ လက်ထပ်ထိမ်းမြားတယ်ဆိုတာမရှိခဲ့ဘူး။ ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတာလည်းမရှိခဲ့။ အဖွဲ့လိုက်၊ ရွာလိုက်နေကြတာ။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကူညီကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မကူညီရင် တစ်ရွာလုံးသေကုန်မှာမို့လို့။ ကျားဆွဲဟာရင် ယောက်ျားတွေကကာကွယ်ကြတယ်။ ယောက်ျားတွေရှာတဲ့အစားအစာကို မိန်းမတွေကချွက်ပြတ်ကြတယ်။ ကလေးမွေးရင်လည်း တစ်ရွာလုံးကဝိုင်းထိန်းကြတယ်။ အဲခေတ်က ဘာသာရေး၊ စည်းကမ်း၊ လူကျင့်ဝတ်ဆိုတာမရှိသေးဘူး။

အဲခေတ်တုန်းက မိန်းမတွေအတွက် ယောက်ျားနှစ်မျိုးရှိတယ်။

ဘာလဲဆိုတော့ - လူငယ်အရွယ် (၁၈-၂၅) ဟာ ဇီဝဗေဒအရ မျိုးအောင်ဖို့အကောင်းဆုံး၊ ခန္ဓာကိုယ်အသန်ဆုံးအချိန်။ သဘာဝတရားက ဒီအချိန်ကို အလဟဿမဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီအရွယ်မှာ လိင်စိတ်ဆန္ဒနဲ့ ခံစားချက်တွေကို အမြင့်ဆုံးရှောက်အောင် ဖန်တီးပေးထားတာ။

အဲအရွယ်မှာ မိန်းမတွေဟာ ယောက်ျားတွေဆီမှာ -

၁။ ခွန်အား/ရုပ်ရည်

၂။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ကြည့်မည်

၃။ စကားပြောကောင်းခြင်း

စတာတွေကိုကြည့်ပြီး ရွေးလေ့ရှိတယ်။

ဒီလိုလူမျိုးကို “နှင်းဆီခိုင်” (Good Genes Provider) လို့ခေါ်ပါမယ်။ ဘာကြောင့်ဒီလိုလူမျိုးကို ရွေးကြသလဲ။

- သုတိယ ကျန်းမာရေးကောင်းတယ် (မျိုးရိုးဗီဇကောင်း)
- လူတွေအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်တယ် (နောက်ပိုင်းရှာခေါင်းဆောင်ဖြစ်မယ်)
- သူနဲ့ကလေးယူရင် ကလေးတွေကျန်းမာမယ်၊ လူတွေအပေါ်လွှမ်းမိုးနိုင်မယ်

ဒါပေမယ့် ပြဿနာက ဒီလို “နှင်းဆီခိုင်” ယောက်ျားတွေကို မိန်းမတွေအားလုံးကြိုက်တယ် ။ စိတ်လှုပ်ရှားစွဲကောင်းတာကိုး ။ **ဈေးကွက်ထဲမှာ ပစ္စည်းများစွာ တန်ဖိုးမထားသလို၊ ဒီယောက်ျားတွေကလည်း မိန်းမတစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ယူကြတယ်။** ရှေးခေတ်က ယောက်ျားတစ်ယောက် မိန်းမအများကြီးယူတာရှိတယ်။

စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အမျိုးသားတွေက တည်ငြိမ်အောင်မနေနိုင်ကြဘူး။

အသက် ၂၂ နှစ်ဝန်းကျင် အမျိုးသားတစ်ယောက်ကို စိတ်လှုပ်ရှားစရာကောင်းအောင် ဘာတွေက ဖန်တီးပေးလဲဆိုတော့...

- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လွယ်လွယ်နဲ့ မရနိုင်ခြင်း (Emotional Unavailability)
- အခြားရွေးချယ်စရာတွေ အများကြီးရှိခြင်း (Multiple Options)
- ဘယ်သူ့မှ ကြိုတင်ခန့်မှန်းလို့မရခြင်း (Unpredictability)
- စိတ်မရောက်ဘဲ အနည်းငယ်ပဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း (Low Investment)
- ကတိကဝတ်မပါဘဲ လွှမ်းမိုးနိုင်ခြင်း (Dominance without Commitment)
- "ငါ့မှာအများကြီးရှိတယ်" ဆိုတဲ့စိတ်ထား (Abundance Mentality)
- ဘယ်အချိန်မဆို ထွက်ခွာဖို့ အသင့်ရှိခြင်း (Willingness to Walk Away)

ဒီလက္ခဏာတွေကပဲ သူ့ကို တည်ငြိမ်အောင်မနေနိုင်စေတာ။

သူ့ကို စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းစေတဲ့အရာ (သူ့ကို သိပ်မလိုအပ်ခြင်း၊ အခြားရွေးချယ်စရာရှိခြင်း၊ ကတိမပေးခြင်း) ဟာပဲ သူ့ကို ထွက်ခွာသွားစေတဲ့အရာပါ။

စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အမျိုးသားတွေဟာ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်ကောင်းတာ... သူတို့ မတည်ငြိမ်ကြလို့ပါ။

သူတို့ တည်ငြိမ်ပြီး နေခဲ့ရင်၊ သူတို့ဟာ 'ရှာကျွေးသူ' (ပွင့်လင်းနား) အဖြစ်ကို ရောက်သွားမှာပါ။ သူတို့ဟာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းရလွယ်သွားမယ်။ လွယ်လွယ်နဲ့ ရနိုင်သွားမယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့ "စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်" ဆိုတဲ့ သဘောသဘာဝကြီးက ပျောက်ကွယ်သွားမှာပေါ့။

အဲ့တော့ အချိုးအစားဖြင့် ပြန်တွက်ကြည့်ရင် -

ယောက်ျား ၁၀၀ နှာ “နှင်းဆီခိုင်” ၄၀ ရှိရင်၊ သူတို့က မိန်းမ ၈၀% ကိုဦးယူသွားတယ်။ ကျန်တဲ့ ယောက်ျား ၆၀ က မိန်းမ ၂၀% ပဲရတယ်။

အထိန်းအကွပ်မရှိတဲ့ခေတ်တုန်းက ဒီ “နှင်းဆီခိုင်” တွေက မိန်းမတွေကိုဖြုတ်ပြီးရင် သိပ်တန်ဖိုးထားဘူး။ ကလေးမွေးပြီးရင် ထားခဲ့ကြတယ်။

အဲ့ဒီမှာ မိန်းမတွေ အသက်ကြီးလာတဲ့အခါ (၂၆ နှစ်နောက်ပိုင်း) သူတို့ကလေးတွေကို ရှာကျွေးဖို့ပူဇော်ယောက်လို့လာတယ်။ အခုအခါ ဒုတိယယောက်ျားအချိုးအစား ပေါ်လာတယ်။

ဒီယောက်ျားကို “ပွင့်လင်းနွား” (Good Providers) လို့ခေါ်ပါမယ်။ ဒီနွားတွေမှာ -

- ယုံကြည်အားထားရတဲ့သူတွေ
- စာရိတ္တကောင်းသူတွေ
- ကလေးတွေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်သူတွေ ဖြစ်တယ်။

မိန်းမတွေက အသက်ကြီးလာပြီး ကလေးတွေရှိလာတဲ့အခါ၊ ဒီ “ပွင့်လင်းနွား” တွေဆီ ပြန်လာကြတယ်။ သူတို့က ကလေးတွေကိုရှာကျွေးမယ်၊ စောင့်ရှောက်မယ်။

အခု မေးခွန်းထွက်လာတယ် - မိန်းမတစ်ယောက်က ဒီဝိသေသနှစ်ခု (မျိုးရိုးဗီဇကောင်းခြင်း + ရှာကျွေးစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်း) ကို ယောက်ျားတစ်ယောက်ထဲကနေ ယူလို့မရဘူးဟုတ်သလား?

အဖြေက - ရတယ်။ ဒါပေမယ့် သဘာဝထဲမှာ အဲ့လိုယောက်ျားက ရှားတယ်။ ဒါကြောင့် သဘာဝတရားက အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ရွေးခဲ့တာ - မိန်းမတစ်ယောက်က အသက်အရွယ်နှစ်ခုမှာ ယောက်ျားနှစ်မျိုးရွေးဖို့ပါ။

အကယ်၍ မိန်းမက “ပွင့်လင်းနွား” ကိုပဲ အစောကြီးယူထားရင် ကလေးရဲ့မျိုးရိုးဗီဇက သိပ်မကောင်းဘူး။ “နှင်းဆီခိုင်” ကိုပဲယူရင်လည်း သူက ရှာမကျွေးဘူး၊ ကလေးအသက်မရှင်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ရှေးခေတ်က မိန်းမတွေဟာ ယောက်ျားနှစ်မျိုးကို ချုပ်နှောင်အနေနဲ့သုံးခဲ့ကြတယ်။ ဒါကို biology နှာ “Dual Mating Strategy Theory” လို့ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ ခြန်မာပြည်မှာ “ဦးနှောက်နဲ့စဉ်းစားတယ်၊ နှလုံးသားနဲ့စဉ်းစားတယ်” ဆိုတာ -

- ယဉ်ကျေးမှုမှာ “နှလုံးသားနဲ့စဉ်းစား” (နှင်းဆီခိုင်ကိုရွေး)
- အသက်ကြီးမှ “ဦးနှောက်နဲ့စဉ်းစား” (ပွင့်လင်းနွားကိုရွေး)

ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားရဲ့ နက်နဲတဲ့ အကြောင်းရင်းခံပါပဲ။

သဘာဝတရားက အိမ်ထောင်ဖက်ရွေးချယ်စေချင်တဲ့အခါ၊ ဆင်ခြင်တုံတရားကို ခဏပိတ်ထားလိုက်တယ်။ တကယ်လို့ လူတွေက ဆင်ခြင်တုံတရားနဲ့ပဲ “ဒီလူက ပါနီကိုက်ပါ့မလား၊ သူ့မှာဘာအပြစ်တွေရှိလဲ” ဆိုပြီး အသေးစိတ်တွက်ချက်နေရင် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘယ်သူ့မှာ အိမ်ထောင်ကျတော့မှာမဟုတ်ပါဘူး။

ပိုင်ဆိုင်မှု နဲ့ အပျိုစစ်မစစ်

ဒါပေမယ့် တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ခေတ်တွေပြောင်းလဲတဲ့အချိန်မှာကျတော့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းက ပြောင်းလဲလာတယ်။

ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့... “ပိုင်ဆိုင်မှု” ဆိုတာ ရှိလာတယ်။ ဒီပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတဲ့အရာက ဘယ်နားမှာ စပြောင်းလဲလဲဆိုရင်... ဒီ “စိုက်ပျိုးရေး” ကို စတင်တဲ့အချိန်မှာ စပြောင်းတယ်။

အရှင်တုန်းက လှည့်လည်သွားလာနေတုန်းကဆိုလို့ရင် လူတွေက ဘာမှမပိုင်ဆိုကြဘူး။ အဲဒီဈာန်က ကလေးတွေကိုလည်း ဘေးနားကဈာန်က ဈာန်သုဇ္ဈာသားတွေ ပိုင်းထားလိုတယ်။ အမွေပေးစရာကိစ္စ မရှိဘူး။

ဒါပေမယ့် လူတွေက ဒီစိုက်ပျိုးရေးကို တွေ့ပြီးသွားတော့ အခြေချနေထိုင်လာကြတယ်။ အခြေချနေထိုင်လာတဲ့အချိန်မှာ “ဘယ်သူ့ရဲ့ယယ်မြေက ဘယ်သူပိုင်တယ်” ဆိုတာ ရှိလာတယ်။

အဲ့တော့ အဓိကအားဖြင့် လူ့သဘာဝက... ကိုယ့်နဲ့ သွေးသားတော်စပ်တဲ့လူကို အမွေပဲပေးချင်တယ်။ ဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ အမွေပေးဖို့က ပြဿနာဖြစ်လာတာ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ရင်... ကိုယ့်ရဲ့ အဲ့ခေတ်တုန်းက (ဒီကနေ့ စစ်တာတွေ၊ DNA တွေ မရှိတာကြောင့်မို့) ကိုယ့်ရဲ့ကလေး ဟုတ်မဟုတ်ကို မိန်းမပဲသိနိုင်တယ်။ မိန်းမကသာ ကိုယ့်ရဲ့ကလေး အစစ်ဟုတ်မဟုတ် သိနိုင်တယ်။ ယောက်ျားတွေက ကိုယ့်ရဲ့ကလေး အစစ်ဟုတ်မဟုတ် မသိနိုင်ဘူး။

အဲ့တော့... နောက်တစ်ခုက... အဲဒီနေရာမှာ ဒီ “ပွင့်လင်းနွား”တွေ ပွင့်လင်းသွားနေတာက ပြကောင်းတဲ့ဟာတစ်ခု ရှိတယ်။ အရှင်တုန်းက “နှင်းဆီခိုင်”တွေနေက... ဒီလှည့်လည်သွားလာနိုင်တဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းထဲမှာ သူတို့က ပိုပြီး ချက်နှာသာရတယ်။

ပြအားသာတယ်ဆိုတော့... “ပွင့်လင်းနွား”တွေ သူတို့က ယုံကြည်အားထားရတယ်။ ယုံကြည်အားထားရတဲ့ဟာက... မိန်းမတွေက ပုံမှန် ယယ်ယာတုန်းက မကြိုက်ကြဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ယုံကြည်အားထားရတဲ့လူတစ်ယောက်က စိတ်လှုပ်ရှားစရာ မကောင်းလို့။

ဒါပေမယ့် “ပွင့်လင်းသွားနေရဲ့ ယုံကြည်အားထားရတယ်” ဆိုတဲ့အချက်က ဘယ်နေရာမှာ သွားကောင်းလဲဆိုလို့ရင်... ဒီယယ်ယာတွေ စိုက်ပျိုးတော့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ သွားကောင်းတယ်။

အဲ့တော့ "ပွင့်လင်းနား"တွေက စီးပွားရေးလုပ်တာ ပိုကောင်းတယ်။ အလုပ်လုပ်တာ ပိုကောင်းတယ်။

ပြီးတော့ သူတို့တွေ စုပေါင်းပြီးတော့ နိုင်ငံတွေထောင်ကြတယ်။ မြို့ပြနိုင်ငံ တည်ထောင်ကြတယ်။

အဲ့တော့ အဲ့ဒါတွေ ထောင်ပြီးသွားတဲ့အချိန်မှာ ဟိုဟာ... ဒီပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတာ ရှိလာတဲ့အချိန်မှာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်ဖို့ဆိုပြီးတော့ ဟိုဟာ... စစ်တပ်တွေ စပြီးတော့ ပေါ်လာကြတာ။ အဲ့ဒီစစ်တပ်တွေ ပေါ်လာကြတဲ့အချိန်မှာ လူတွေက ဒီပိုင်ဆိုင်မှုကို ကာကွယ်ကြတယ်။ ပြီးတော့ ပိုင်ဆိုင်မှု အမွေဆက်ပေးကြတာ။

အဲ့ဒီတော့ ခုနတန်းက ပြဿနာတစ်ခုပဲ ရှိတယ်... **အဲ့ဒီပိုင်ဆိုင်မှုကို ပေးပို့တဲ့ပိုင်ဆိုင်မှုက ကိုယ့်ရဲ့ကလေး ဖြစ်ဖို့လိုတာ။**

အဲ့တော့ မိန်းမတွေပဲသိနိုင်တဲ့အခါကျတော့ ဘယ်လိုဖြစ်လာလဲဆိုလို့ရှိရင်... အဲ့ဒီ "ပွင့်လင်းနား"က အလုပ်လုပ်တာ ကောင်းတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ သူတို့က နောက်ပိုင်းမှာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တဲ့နေရာမှာ နေရာရောက်လာကြတဲ့ အစိုးရတွေထဲမှာ ဖြစ်လာကြတာပေါ့။

ဘာသာရေးတွေ စလာတာ... **အမွေပေးရတာ လွယ်အောင်ဆိုပြီးတော့ လူတွေက ဘာလုပ်လာကြလဲဆိုရင်... အဲ့ဒီနေရာမှာ မိန်းမတွေကို စပြီးတော့ ထိန်းလာတယ်။**

အရင်တန်းက မိန်းမတွေက ကိုယ်ကြိုက်တဲ့လူနဲ့ နေလို့ရတယ်။ ကိုယ်ရွေးချယ်ချင်တာ ရွေးချယ်လို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုနောက်ပိုင်း ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတာ ရှိလာပြီးတော့ အမွေဆိုတာ ရှိလာတဲ့အချိန်မှာ "ပွင့်လင်းနား"ဘာတွေလုပ်လာလဲဆိုတော့... မိန်းမတွေကို စပြီးတော့ ထိန်းလာကြတယ်။

အမ်း... သူတို့တွေ အပျိုစစ်မစစ်ကို စစ်ဆေးလာကြတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ရှိရင်... အဲ့ခေတ်တန်းက ကိုယ့်ရဲ့ကလေး ဟတ်မဟတ်ကို သိနိုင်ဖို့ နည်းတစ်ခုတည်းက... ကိုယ့်ရဲ့မိန်းမ ကျန်တဲ့လူတစ်ယောက်နဲ့ သွားပြီးတော့ ဗီဒီယိုပုံ။ အဲ့ဒါမှမဟုတ်ရင် ကျန်တဲ့လူတွေကလည်း ဖြစ်မှာပေါ့။

အဲ့ဒီတော့ အဲ့ဒါကို ဘယ်လိုမျိုးပြုပြင်ကြလဲဆိုလို့ရှိရင်... "ပွင့်လင်းနား"တွေက ဘာသာရေးတွေ စပြီးထောင်လာကြတယ်။ ပြီးတော့... အမ်း... ဟိုဟာ လူကျင့်ဝတ်တွေ၊ လူစည်းမျဉ်းတွေ စပြီးတော့ ရေးလာကြတာ။ ပြီးတော့ ဟိုဟာ... ဥပဒေရေးလာကြတယ်။ ဟိုဟာပေါ့... ပြီးတော့ ဥပဒေရေးလာကြတယ်။

အဲ့ဒါက ကောင်းတဲ့အခါမှာ အချက်နှစ်ချက်ရှိတယ်။ ဘယ်လိုမျိုးလဲဆိုတော့...

နံပါတ်တစ်က... "ပွင့်လင်းနား"က အရင်တန်းက ခေတ်စား/မျက်နှာသာရ လာတယ်။

ပြီးတော့ အဲ့ဒါက နိုင်ငံအတွက်လည်း ပိုကောင်းတယ် ဖြစ်လာတာ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုရင်... ဒီလိုမျိုး ပိုင်ဆိုင်မှုတွေ ရှိလာပြီးသား၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ စားကြတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ လူတွေ အလုပ်လုပ်ဖို့ အရမ်းလိုတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် လူတွေ အလုပ်လုပ်ဘူးဆိုလို့ရင် အဲဒီနိုင်ငံက ထုတ်လုပ်မှု အောင်မြင်တော့ဘဲ ပျက်မှာ။

အဲ့တော့ အဓိက အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့လူ အများစုက... အလုပ်လုပ်နိုင်တဲ့လူ (ယောက်ျားအများစု)က အရှင်တုန်းက မိန်းမတွေ မရခဲ့ကြဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ရင် ဟို "နှင်းဆီခိုင်"တွေနေတာပဲ ယူသွားကြလို့။

ဒါပေမယ့် အခုနောက်ပိုင်းမှာ ဒီလိုမျိုး ခြံစည်းရိုးနဲ့ အထိန်းအကွပ်နဲ့ ဖြစ်လာကြတဲ့အခါမှာ... ဒီမီးပွားရေးတွေ၊ ဘာသာရေးတွေ၊ လူ့ကျင့်ဝတ်တွေကို အားတိထွင်းလာပြီးတဲ့နောက်မှာ ဆိုလို့ရင်... "ပွင့်လင်းနွား"တွေအနေနဲ့... သူတို့ကို "အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်ရင် မိန်းမကောင်းရမယ်၊ ပြီးရင် မိသားစုကောင်း ပိုင်ဆိုင်နိုင်မယ်။ ကိုယ့်ကြိုးစားရင် ကိုယ့်ကြိုးစားသလောက်ရမယ်" ဆိုတဲ့ အဲဒီကတိကို နိုင်ငံပေးလာကြတယ်။ နိုင်ငံက သူတို့ကို အဲဒီ "မိသားစုကောင်း ပိုင်ဆိုင်နိုင်မယ်" ဆိုတဲ့ကတိကို ပေးလာကြတယ်။

အဲ့ဒါကြောင့်လို့... အရှင်တုန်းက စစ်တိုက်တဲ့စစ်သားတွေ (အဲ့လိုရှေ့မစစ်သားတွေ) ဆိုလို့ရင် စစ်မြေပြင်က ပြန်လာပြီဆိုလို့ရင် လယ်တစ်ကွက်ရတယ် တို့ဘာတို့ ဆိုတာရှိတယ်။

အဲ့တော့ ဘာဖြစ်လာလဲဆိုလို့ရင်... အရှင်တုန်းက နှစ်ဆယ်ရာနှုန်းသော ယောက်ျားတွေကပဲရတဲ့ မိန်းမ... အခု မိန်းမရတော့မယ်ဆိုတော့ သူတို့တွေက ထ ပျော် ပြီးတော့ သူတို့ကို အလုပ်လုပ်ဖို့ တွန်းအားဖြစ်လာကြတာ... "ဖိုပါဒ်" (Patriarchy) ဆိုတာ ခပြီးတော့ ပေါ်လာတာ။

အမွန်တကယ်က တာပေါ်လာတယ်ဆိုတာက... "ပေါ်လာခြင်း"လို့ ပေါ်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ ပြီးတော့ ကောင်းလားမကောင်းလားဆိုတော့လည်း မဟုတ်ပြန်ဘူး။

အဓိကက ဘာလဲဆိုလို့ရင်... အဲ့လိုမျိုး အရှင်တုန်းက ရွာနဲ့လှည့်လည်တာထက် နိုင်ငံအနေနဲ့၊ စစ်တပ်အနေနဲ့ လှည့်လည်တာက ပိုပြီးတော့ နိုင်ငံကြံ့ခိုင်တယ်။ ပြီးဆိုလို့ရင် ဒီပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းတွေ၊ လယ်မြေတွေကို ကာကွယ်ရတာ ပိုပြီးတော့ အဆင်ပြေတယ်။

အဲ့ဒါမျိုး လုပ်ဖို့က... ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို လိုအပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပေးနိုင်တာ 'နွား'တွေကပဲ ပေးနိုင်တယ်။

အဲ့ဒါကြောင့်လို့ 'နွား'တွေကို... ဟိုဟာ... လူအသိုင်းအဝိုင်းက ကျေးဇူးတုံ့ပြန်တဲ့အနေနဲ့ ဒီသူတို့ရှေ့ကပေးတွေကို သူတို့ရှေ့ကပေးစစ်ဖို့အတွက်... မိန်းမကို အပြုစစ်မစစ် ထိန်းလာကြတာ။

အဲ့ဒီတော့ ဒီဟာ ဖြစ်လာပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ကမ္ဘာကြီးက ပြောင်းလဲသွားတယ်ပေါ့နော်။

ဒီမိန်းမတွေက အရှင်တုန်းကလိုမျိုး ကိုယ်အိပ်ခွင့်တဲ့လူနဲ့ အိပ်လို့မရတော့ဘူး။ အဲဒီယယ်ယံကတည်းက ဒီ "ပွင့်လင်းနွား"တွေကို ရွေးရင် ရွေးလိုက်ချိန်မှာ... မိန်းမတွေက သူတို့ကိုယ်ကြိုက်တာကို မရွေးတော့ဘဲနဲ့... မိဘတွေကနေပြီးတော့ ဂျာပြီးတော့ ပေးစားတာတို့ ဘာတို့ ဖြစ်ဟတာ။

အဲဒီဟာက ဘယ်ဟောက်ထိ ဖြစ်လဲဆိုလို့ရှိရင်... နှစ် ပေါင်းများစွာ... အဲဒီနည်းစနစ်နဲ့ သွားလာခဲ့ကြတယ်။ ဒီ ထောင်ရှစ်ရာတို့၊ ထောင်ကိုးရာအလယ်ပိုင်းဟောက်ထိကို...

အဲဒီတော့ ဒီ "ဖိုးဝါဒ" (Patriarchy) ကြီးမိုးခဲ့ပဲ... အယ်... နိုင်ငံတစ်ခုက ရပ်တည်လို့ရတာဟေးဆိုတော့... မဟုတ်ပြန်ဘူး။

အဲဒီ မဟုတ်တဲ့ဟာတွေရှိတယ်... အခုတရုတ်ပြည်မှာ "မိန်းမကြီးဆိုတဲ့စာ" (မာထရီအာနီ - Mosuo - 摩梭) ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲလိုမျိုး အသိုင်းအဝိုင်းတွေမှာ ယောက်ျားတွေက ပြင်ဆင်မှု မရှိကြတော့ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့... "မိန်းမကြီး"ဆိုတဲ့ အိမ်တွေမှာ ယောက်ျားတွေက အလုပ်သိပ်မလုပ်ကြတော့ဘူး။ ပြီးတော့ သူတို့အနေနဲ့လည်း မိန်းမရဖို့ တွန်းအားမရှိတော့... သူတို့တွေနဲ့လည်း အလုပ်ကို လုပ်လို့ရသလောက်ပဲ လုပ်တယ်။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွေက အေးချမ်းတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲလိုအေးချမ်းတဲ့အတွက် ဘာဖြစ်ကုန်ကြလဲဆိုလို့ရှိရင်... သမိုင်းတစ်ပျောက်မှာ "မိန်းမကြီး"ဆိုတဲ့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွေကို ဘေးနားက စစ်တပ်ရှိတဲ့ "ယောက်ျားကြီး"ဆိုတဲ့ အသိုင်းအဝိုင်းတွေက ဝင်ပြီးတော့ တိုက်သွားကြတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ရှိရင် သူတို့အဲဒီမိန်းမတွေကို... ဟိုဘက်က... လိုချင်တာ။

အဲတာကြောင့်မို့လို့ အဲလိုမျိုး ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ "မိန်းမကြီး"ဆိုတဲ့ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွေက ဟိုဟာ... တောတောင် လူသိသိသူသိ၊ လူတွေနဲ့ဝေးတဲ့နေရာမှာပဲ ကျန်ခဲ့တာ။ အခုကတော့ပေါ်မှာ နေရာတစ်ခု ကျန်တော့တယ်။

အဲတော့ ဒီ "ပုးပေါင်းပါဝင်ခြင်း"တို့၊ ပြီးတော့ စိုက်ပျိုးရေးတို့၊ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို ကာကွယ်တယ်လို့... အဲဒီဟာတွေ အကုန်လုံးကို မြို့ပြီးတော့ ကြည့်လိုက်တဲ့အချိန်မှာ...

ဒီလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကို ဆက်ပြီးတော့ တိုးတက်အောင် လုပ်ဖို့ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းက... "ဖိုးဝါဒ" (Patriarchy) ဖြစ်တယ်.. ဒီယောက်ျားတစ်ယောက်က မိန်းမတစ်ယောက်ကို ယယ်ယံတည်းက ယူတယ်။ ပြီးရင် သူ့အပျိုစစ်တဲ့အချိန်မှာ... သူ့ရှင်ကလေး အစစ် ဖြစ်တယ်..

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ သူက အမွေပေးခဲ့တဲ့... အဲဒီနည်းလမ်းနဲ့ပဲ လူတွေက နှစ်ပေါင်းများစွာ သွားခဲ့ကြတယ်။

ဒီကွင်ဝတ်တွေ ဘာတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီလူမှုအသိုင်းအဝန်းအသစ်မှာ အရှင်တုန်းက "နှင်းဆီခိုင်"တွေနောက် နေရာမရတော့ဘူး။ ဒီ "တာဝန်ယူ စိတ်မရှိခြင်း" ယောက်ျားတွေ ဘာတွေ ဆိုလို့ရှိရင် ရှုတ်ချဟောကြတယ်။

ရုပ်ပိုင်းတွေက မိန်းကလေးတွေကို ကြည့်လာကြတယ်။ ပြီးတော့ ပျောက်ပြီးတော့... ပျောက်ပြီးတော့ ကခြင်းကြောဆွဲတဲ့ မိန်းကလေးတွေကို လူတွေက ပြော... လာကြတယ်။

" သိက္ခာရှိတဲ့ မိန်းကလေးတွေ " ဆိုပြီးတော့ ဆိုဖြစ်လာတယ်

အမှန်တကယ်တော့ အဲ့ဒါက ဘာမှမဟုတ်ဘူး... ဒီယောက်ျား 'နား'တွေဆီကနေပြီးတော့ အလုပ်လုပ်အားရအောင်လို့... လူအသိုင်းအဝိုင်းက နေပြီးတော့ ပြန်ပြီးတော့ သူတို့ကို အာမခံပေးထား။

ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီအပေးအယူက တစ်ခုကောင်းတယ်လေ... ကောင်းတယ်ဆိုတာက... ဟိုဟာ ခိုင်းသွားတယ်၊ ဒီပွင့်လင်းသွားတဲ့အတွက် ကိုယ်အခွင့်အရေး ရလာတာ။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့... သူတို့တွေဘက်က ကြိုးစားရင် သူတို့ကြိုးစားသလောက် ဒီသားစုကောင်းရမယ်ဆိုပြီးတော့...

အဲ့အချိန်မှာ မိန်းမတွေက... အဲ့ဒီနှစ် ပေါင်းများစွာကို... မိန်းမတွေအနေနဲ့ လူရွေးမိန့်မှ အဆင်ပြေမယ်ဆိုတဲ့ဟာ ဖြစ်လာတာ။

အဲ့ဒီတော့ နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာ မိန်းမတွေက သူတို့အချစ်ကို (ဒါမှမဟုတ်ရင် စိတ်ကစားတာကို) ရွေးတန်းမတင်တော့ဘဲနဲ့... ဒီရှာနိုင်တဲ့လူကိုပဲ ရွေးတန်းတင်လာတာ ဖြစ်လာတယ်။

အဲ့ဒါ အခု သိပ်မကြာသေးခင်အထိပဲ...

ဒါနားဖြစ်လို့အကောင်းဆုံးအချိန်ဘဲ

အချိုးသမီး လှုပ်ရှားမှု

ဒီတော့ ခုနကလို နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်ငြိမ်လာတဲ့ ဖိုးဝ (Patriarchy) ကြီးမားတဲ့ စနစ်ကြီးမှာ အားသာချက်တစ်ခုကောင်းတာရှိတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ အဲ့ဒီမှာ ယောက်ျားနဲ့ မိန်းမ တာဝန်ကွက်တိရှိတယ်။ ယောက်ျားတွေဟာ ရှာဖွေရမယ်။ မိန်းမတွေက အိမ်မှာ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရမယ်၊ ကလေးတွေကို ထိန်းရမယ်။ အဲ့ဒီအချိန်က "အချစ်"က အတိတ်အဓိကမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီတာဝန် အတိအကျခွဲထားတဲ့အတွက်ကြောင့် ကြီးပြင်းလာတဲ့ကလေးတွေဟာ တာဝန်ယူမှုရှိတဲ့ မိဘနှစ်ပါးနဲ့ ကြီးပြင်းလာရတာ။

အဲ့ဒီနေရာမှာ "နှင်းဆီခိုင်" (ဦးရှိုးကောင်းသူ) ရှာဖို့၊ ချိုးခြိတ်ကောင်းဖို့က သိပ်အဓိကကျတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီ "ပွင့်လင်းနား"တွေက အစိုးရတွေ၊ ဘုန်းကြီးတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ ချိုးခြိတ်ကောင်းဖို့က သိပ်အဓိကကျတော့ဘူး။ ပြီးတော့ ဒီကောင်းမွန်တည်ဆောက်ထားတဲ့ နိုင်ငံတွေ၊ ခြံရံတွေထဲမှာ ကျန်းမာရေးကောင်းဖို့က သိပ်မလိုကြတော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျန်တဲ့လူတွေဆီကနေ ကာကွယ်ပေးတဲ့လူတွေ (စစ်တပ်တွေ) ရှိနေလို့။ အရင်တုန်းကလို လူတိုင်း ကျန်းမာသန်စွမ်းဖို့ မလိုတော့ဘူးဖြစ်သွားတာ။

အဲဒီတော့ မကောင်းတဲ့အချက်က မိန်းမတွေက ထိခိုက်ခံရတယ်။ အပြုမလုပ်စစ် စစ်ဆေးခံရတယ်။ သူတို့ အရင်တုန်းကလဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေလို့မရတော့ဘူး။ အမျိုးသမီးက ကလေးမွေးဖို့ကလေးရင် ကျန်တဲ့ဘာကိုမှ မထောက်ထားကြတော့ဘူး။ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးဆုံးရှုံးလာကြတာ။

အဲဒီတော့ လူတွေက ပြန်ပြီးတော့ တော်လှန်ကြပါတယ်။ အဲဒီတော်လှန်ရေး (Feminism) က ဘယ်အချိန်မှာ စလဲဆိုလို့ရင်... ၁၉၆၀-၇၀ ခုနှစ်တွေမှာ သားဆက်ခြားဆေးတွေနဲ့ နည်းပညာတိုးတက်လာတာကနေ စပြီးတော့ ပြောင်းသွားတယ်။ သားဆက်ခြားနည်းပညာတွေ တိုးတက်လာပြီးတဲ့အချိန်မှာ အမျိုးသမီးတွေက ကလေးမွေးစရာ မလိုတော့တဲ့အထွက်ကြောင့် ကိုယ်မွေးတဲ့ကလေးက ဘယ်သူလဲဆိုတာ သိပ်စိတ်ပူစရာမလိုကြတော့ဘူး။ လိင်ဆက်ဆံတဲ့ဟာမှာ ကလေးမွေးတာကို သိပ်မမြဲမမြဲတော့ဘဲနဲ့ သာယာမှုကို ပြန်ပြီးတော့ အသားပေးလို့ရလာမယ်။ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူတွေလည်း ပေါ်လာတယ်။

အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားမှုမှာ လှိုင်း (Wave) ၄ ခုရှိတယ်။

- ပထမလှိုင်း (၁၉၀၀ နှစ်အစ) : အဓိကက မဲပေးခွင့်၊ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေး။
- ဒုတိယလှိုင်း (၁၉၆၀-၇၀) : အလုပ်ခွင် တန်းတူညီမျှမှု၊ လစာညီမျှမှု၊ မိသားစုအတွင်းရေးရာ။
- တတိယလှိုင်း (၁၉၉၀) : အမျိုးသမီးများကြားက ကွဲပြားမှုတွေကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း (လူမျိုးရေး၊ လူတန်းစား စသည်)။ "ကျားမ" ဆိုတဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေကို စိန်ခေါ်ခြင်း။
- စတုတ္ထလှိုင်း (၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း) : ဆိပ်ရှယ်ဒီဃာ၊ အွန်လိုင်းလှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ အတူလာတာ။ #MeToo လှုပ်ရှားမှုလိုဟာမျိုး။

တတိယလှိုင်းဟောက်အထိက အဓိကရည်ရွယ်ချက်က အရင်တုန်းက ဗဟိုချုပ်တဲ့ဟာကို ညှိချဲ့အောင်ပြန်လုပ်တာ။ အဲဒါကို ထောက်ခံအားပေးတယ်။ နားလည်ပေးလို့လည်းရတယ်။ တတိယလှိုင်းဟောက်ပြီးတဲ့အချိန်မှာ အမျိုးသမီးတွေ တော်တော်များများ နိုင်ငံရေးမှာ၊ အလုပ်အကိုင်မှာ ယောက်ျားတွေနဲ့ တန်းတူနီးပါးဖြစ်လာကြတယ်။

အဲတော့ စတုတ္ထလှိုင်း ပေါ်လာတယ်။ စတုတ္ထလှိုင်းရဲ့ ဗဟိုရည်ရွယ်ချက်က "ကျားမ တန်းတူညီမျှရေး" မဟုတ်တော့ဘူး။ သူတို့တွေက အကုန်လုံးကို ထိန်းချုပ်ဖို့ ဖြစ်လာတယ်လို့လည်း တစ်ဖက်က နားလည်ပေးလို့ရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုလို့ သွားတာက... ဒီဖို (Patriarchy) စနစ်ကြီးက နှစ်ပေါင်းထောင်ပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အမျိုးသမီးတွေက ပြန်ပြီးတော့ သူတို့က ခံရသူတွေဆိုပြီးတော့ ပြောကြတာ။

အဲတာကြောင့်မို့ ဒီ ၂၀၀၀ နောက်ပိုင်းမှာ အမျိုးသမီးတွေဘက်က ပြန်ပြီးတော့ တရားစွဲတာတွေ များလာတယ်။ အမျိုးသားတွေဘက်က အမျိုးသမီးတွေကို သိပ်မထိတဲ့ကျတော့ ဖြစ်လာတယ်။ Torrey Depp ကိစ္စလိုဟာမျိုး... သူပြန်တရားစွဲခံရတယ်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ယောက်ျားတွေက တရားရုံးတွေမှာ မခံနိုင်ကြတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အမျိုးသမီးကာကွယ်ရေး ဥပဒေတွေ များလာကြလို့။ အဲဒါကြောင့်မို့ ယောက်ျားကောင်းတွေပါ အများကြီးခံရတယ်။

ဒီစတုတ္ထလှိုင်းရဲ့ မကောင်းတဲ့ဘက်က ဘာလဲဆိုလို့ရင်... အမျိုးသမီးတွေအပေါ်မှာ အဲလိုမျိုး ကာကွယ်မှုတွေရလာတော့ အရင်တုန်းက ဒီ "နှင်းဆီခိုင်"နဲ့ "ပွင့်လင်းနွား" ပြဿနာက ပြန်ပေါ်လာတယ်။ အမျိုးသမီးတွေဘက်က "နွား"တွေကို သုံးတာ ဖြစ်လာတယ်။ ယောက်ျားဘက်က ဘယ်လောက်ပဲကောင်းကောင်း၊ အကြောင်းရင်းမရှိဘဲနဲ့ "အလုပ်တုလုပ်"ဆိုပြီးတော့ ခွဲလို့ရတဲ့အချိန်မှာ ယောက်ျားဆုံးရှုံးမှုတွေနဲ့ ကွဲရင် ကွဲလို့ရတာမှန်ပေမယ့်... အခုနောက်ပိုင်းမှာ အမျိုးသမီးတွေက ကိုယ်လစာကို ယူတယ်၊ ငွေကြေးရှာနိုင်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ယောက်ျားတွေဆီမှာ အားကိုးစရာမလဲတော့ဘူး။

ပြဿနာက ဒီမှာပါ။ ဒိန်းမတွေအတွက်က လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့် ယောက်ျားကောင်းတွေက အဖြေမရှိတဲ့ပုံစံကြီး ဖြစ်လာတာ။ **ယောက်ျားကောင်းတွေ ခံရရင် ဘာလုပ်ပေးမှာလဲဆိုတာက အဲဒီမှာ မေးခွန်းထုတ်လို့မရတော့တဲ့ မေးခွန်းဖြစ်သွားတာ။**

နောက်ဆုံးမှာ ဒီစတုတ္ထလှိုင်း အမျိုးသမီးယှဉ်းမှုက ဘာဖြစ်လာလဲဆိုတော့... ကျားမ တန်းတူညီမျှရေး မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျန်တဲ့အမျိုးသားကို နှိမ်ချတာ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကြောင့် ယောက်ျားဆိုးတွေအတွက်က အဲဒီသုတ္တံဘက်က ကာလီစာပြန်ချေတာမှန်တယ်ဆိုပေမယ့်၊ ယောက်ျားကောင်းတွေက အနှိမ်ခံရတဲ့ဘဝတွေ ရောက်လာတာ။

အမျိုးသမီးယှဉ်းမှုဆိုတာ နောက်ပိုင်းမှာ ကျားမတန်းတူညီမျှမှုထက် ကျန်တဲ့တစ်ဖက်သားကို နှိမ်ချတာ ပိုများလာတယ်ပေါ့နော်။

လက်တွေ့ဥပမာ

ဒီနေ့ခေတ်မှာ မျိုးဆက်သစ် အမျိုးသမီးဝါဒ (Feminism) တက်လာမှုနဲ့အတူ တချို့အစွန်းရောက် ယှဉ်းမှုတွေက ချင်း ကျားမတန်းတူညီမျှရေး ရည်ရွယ်ချက်ကနေ တိမ်းပါးပြီး အမျိုးသားတွေကို စနစ်တကျ ခြိမ်းခြောက်၊ အမြတ်ထုတ်တဲ့ ပုံစံမျိုးအထိ ရောက်လာတယ်။ ဥပမာ ဒီ Abu Dhabi မှာတွေ့ခဲ့တဲ့ အိန္ဒိယ IT ယဉ်ကျေးတစ်ယောက်ရဲ့ ဖြစ်ရပ်က အထင်ရှားဆုံးပဲ။ သူက ဘဏ်လုံခြုံရေး အိုင်တီမှာ အလုပ်လုပ်တယ်။ လေးဆယ်ကျော်အရွယ်၊ ကိုယ့်အိမ်ထောင်ကို အကုန်ထောက်ပံ့၊ ကလေးကိုလည်း ဂရုစိုက်ပေးမယ့် ဇနီးက သူ့အဖေချစ်သားတာကိုကြည့်ပြီး အိမ်ထောင်ကျတယ်။ ဆယ့်သုံးနှစ်ကြာတော့ "အလုပ်မတုလုပ်"ဆိုပြီး ကွာရှင်းတောင်းတယ်။

ဒီမှာ အရေးကြီးတာက သူ့မှာတော့ တစ်ခုခုမရှိ၊ အကုန်ပေးဆပ်ပေးမယ့် အိန္ဒိယတရားရုံးက အိမ်ဝက်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ ကလေးထောက်ပံ့ကြေး AED 3000 လို ချားပြားတဲ့ငွေကို သူ့ဇနီးဆီပေးခိုင်းတယ်။ ဇနီးက နောက်ယောက်ျားရှာသွားပြီ။ သူကတော့ နောက်ဆုံး စိတ်ဓာတ်ကျပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အဆုံးစီရင်သွားရတယ်။

ဟုတ်တယ်၊ သိပ်မကြာသေးခင်က Atul Subhash လို့ခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယလူတစ်ယောက်ရဲ့ အဖြစ်အပျက်လည်း ထပ်ရှိသေးတယ်။ အဓိကက ဒီလိုမျိုး ဖြစ်ရပ်တွေက IT ကဏ္ဍမှာမျှတစွာမဟုတ်ဘူး။ ဆရာဝန်တွေ၊ ဘာတွေ၊ အားကစားသမားတွေလည်း ကွာရှင်းခံရတာပဲ။ IT မှမဟုတ်ဘူး၊ လူယောက်ျား အကုန်လုံးနီးပါး ဖြစ်နေတာ။

အဲတာကြောင့် အခုနောက်ပိုင်းမှာ ဘောလုံးသမားတွေဆိုလည်း သူ့အမေရဲနာမည်အောက်မှာ အိမ်ဝယ်တာတို့ ဘာတို့ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ ဘရာဇီး ဘောလုံးသမား ကာကာဆိုလည်း သူ့အမျိုးသမီးက သူ့ကို "အလိပ်တုလို့"ဆိုပြီး ကွာရှင်းသွားတာ။ အလိပ်တုတဲ့အချက်က ဘာလဲဆိုတော့ **'သူက ကျွန်မအတွက် ကောင်းလို့ တဲ့ ။ ယောက်ျားအရမ်းကောင်းလို့တော့ ကျွန်မ မနေတတ်တော့ဘူး'**ဆိုပြီးရှင်းသွားတာ။ အဲလိုမျိုးတွေရှိတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီ Atul Subhash ကို ခုနကပြောတဲ့လူဆိုလို့ရှိရင် သူ့မိန်းမကနေပြီးတော့ သူ့မိန်းမနဲ့ သူ့အမျိုးတွေက သူ့ကိုခြိမ်းခြောက်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ တရားရုံးကလည်း သူ့မိန်းမဘက်ကနေပါတယ်။ သူ မဟုတ်တာ တစ်ခုမှ မလုပ်ခဲ့ဘူး။ အဲတာကြောင့်မို့ သူ့အနေနဲ့ ကလေးထောက်ပံ့စရိတ်တွေ လတိုင်းပေးရတယ်။ လတိုင်းပေးရတာကို သူ့မိန်းမက ထပ်ပြီးတော့ ပိုတိုးတောင်းတယ်။ ပြီးရင် တရားသူကြီးကလည်း သူ့မိန်းမဘက်ကပဲပါတဲ့အတွက်ကြောင့် တစ်ရက် သူ့မခံနိုင်တော့ဘူး။ အရမ်းကောင်းခဲ့တဲ့ အဖေတစ်ယောက်၊ သူ့အရမ်းကောင်းခဲ့တဲ့ အိမ်ထောင်ဦးစီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ကနေပြီးတော့ သူ့ဆွဲကြီးချပြီး သတ်သေသွားတယ်။ သူ့သေဆုံးပြီး A4 စာရွာတွေနဲ့ အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးသိအောင် သူ့ခံခဲ့ရတဲ့အကြောင်းတွေကို ရေးခဲ့တယ်။

အဲဒါ လူတွေ တော်တော်များများ စကားပြောစရာဖြစ်သွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဥပဒေ ပြောင်းသွားလား။ မပြောင်းသွားဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဒီနေ့ခေတ်မှာက ဒီအမျိုးသမီးအခွင့်အရေးကိုပြောလို့ရှိပြီးတော့ အမျိုးသားအခွင့်အရေး၊ အဓိကအားဖြင့် ကောင်းတဲ့အမျိုးသားတွေကို ကာကွယ်ပေးဖို့ ဘာမှလုပ်လို့မရတော့ဘူး။

ဒီလိုဖြစ်ရပ်မျိုးက တစ်ခုတည်းမဟုတ်ဘူး။ ဒီနေ့ခေတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးလှုပ်ရှားမှုရဲ့ ရုပဒ်အဖြစ် တချို့အစွန်းရောက် အုပ်စုတွေက "ယောက်ျားကောင်း" တွေကိုတောင် ဥပဒေနဲ့ အကာအကွယ်မပေးနိုင်တဲ့ အခြေအနေဖြစ်လာတယ်။ ဥပမာ ဆိုရှယ်မီဒီယာတွေပေါ်က " စောက်ဆရာကြီး"တွေရဲ့ စကားတွေကြောင့် အမျိုးသမီးတွေက အိမ်ထောင်ဖက်ကို မဖြစ်နိုင်တဲ့တောင်းဆိုမှုတွေ၊ စိတ်ဗျက်အောင် ဆက်ဆံမှုတွေ လုပ်လာကြတယ်။ လူမှုရေးဖိအားတွေကြောင့် အများအားဖြင့် အမျိုးသားတွေက ဒါတွေကို သည်းခံ၊ ခံစားရတယ်။

အဓိကက ခုလ ကျားမတန်းတူညီမျှရေး ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျော်လွန်ပြီး အမျိုးသားတွေကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ထိခိုက်အောင် လုပ်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေ တိုးလာတာပဲ။ အရှင်တုန်းကဆို မိသားစုကို ထိန်းဖို့၊ ကာကွယ်ဖို့ ယောက်ျားတွေမှာ တာဝန်ရှိခဲ့တယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ယောက်ျားကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ စေတနာကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး ဥပဒေက မကာကွယ်နိုင်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေ များလာတယ်။ ဆိုလိုတာက ဒီနေ့ခေတ် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ကိုယ့်ဘက်က ဘယ်ဟောက်ပဲ ကောင်းကောင်း၊ အာမခံချက် မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အခြေအနေ ရောက်နေပြီ။

အချက်အလက် တွေ ခြုံပြီး ကောက်ချက်ချရင် ဒီနေ့ခေတ် က နွားတွေအတွက် အာ မခံချက် မရှိတော့ဘူး။ “နှင်းဆီခိုင်” ခေတ်ပြန်ရောက်သွားပြီ။

ခေတ်သစ်ဖိစက်ဆက်ဆံရေး

ဟုတ်ပြီ။ အရှင်ကသိမ်းကြောင်းပြောပြီးသွားတဲ့အတွက် အခုခေတ်သစ်ဖိစက်ဆက်ဆံရေး ရဲ့ ထူးခြားတဲ့ အယူအဆတွေနဲ့ စကားလုံးတွေအကြောင်း စနစ်တကျ ရှင်းပြမယ်။ ဒါတွေက လူကြီးတွေ ငယ်ငယ်က ပြောပြတဲ့ပုံစံနဲ့ လုံးဝမတူတော့ဘူး။ ဒီခေတ်ရဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ ရှုပ်ထွေးမှုတွေ၊ အသစ်အသစ်သော စိန်ခေါ်မှုတွေ အများကြီးရှိနေပြီ။ မီးမောင်းထိုးပြချင်တာက ဒီအယူအဆတွေဟာ လူမှုရေးပြောင်းလဲမှုရဲ့ ရလဒ်တွေဖြစ် တယ်ဆိုတာပဲ။

ကဲ၊ ခေတ်သစ်ချစ်ရေးချစ်ရာမှာ အသုံးများတဲ့ အဓိကအယူအဆ တွေ အသေးစိတ်ကြည့်ရအောင်။

၁။ ရှုတ်တရက် စိတ်ပျက် (The "Ick")

အဓိပ္ပာယ် : တစ်ယောက်ယောက်အပေါ် ရှိနေတဲ့ ဆွဲဆောင်မှု သို့မဟုတ် စိတ်ဝင်စားမှုဟာ သေးငယ်တဲ့၊ ခဏခဏဆိုသလို ချွတ်တတ်တဲ့ အကြောင်းပြချက်တစ်ခုကြောင့် ချက်ချင်းပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ ခံစားချက်။ ဒါကို ရှင်းပြဖို့ခက်တယ်၊ ယုတ္တိတန်အောင် ပြောလို့မရဘူး။

ဥပမာ : "သူ ကားပေါ်ကဆင်းတဲ့အခါ ခြေချော်လဲပြီး တံခါးကို ဆွဲမိတယ်။ အဲ့ဒီကတည်းက သူ့ကို ကြည့်လို့မကောင်းတော့ဘူး၊ ဆွဲဆောင်မှုလည်း လုံးဝပျောက်သွားပြီ။"

အရှင်နဲ့ယှဉ်ရင် : အရှင်တုန်းက ဆွဲဆောင်မှုပျောက်သွားတာဟာ ကြီးမားတဲ့အကြောင်းပြချက်တွေ (ဥပမာ - သစ္စာဖောက်တာ၊ ရိုင်းပြတာ) ကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ရွေးချယ်စရာအရမ်းများလာတာနဲ့အမျှ Ick ဆိုတဲ့ ခံစားချက်ကို ဖြစ်စေတဲ့ အသေးစိတ်လေးတွေက အရေးပါလာတယ်။ လူတွေမှာ ပိုမိုတိကျတဲ့ စံသတ်မှတ်ချက်တွေရှိလာပြီး အနည်းငယ်ပွဲချော်ရုံနဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုကို ချွတ်တတ်နိုင်တယ်။

၂။ စိတ်အကပ်ကပ်ဝန်ထုပ် (Baggage)

အဓိပ္ပာယ် : အရှင်ဆက်ဆံရေးတွေကနေ ဆက်ပြီးသယ်ဆောင်လာရတဲ့ မပြေလည်တဲ့ ခံစားချက်တွေ၊ ယုံကြည်မှုပြဿနာတွေ၊ စိတ်သောကတွေ။ ဒါတွေဟာ အသစ်တွေတဲ့ဆက်ဆံရေးကို ဝန်ပီစေတယ်။

ဥပမာ : "ငါ အခုဘာမှလေးလေးနုနုနုနု မတွဲနိုင်သေးဘူး။ ငါ့မှာ ဝန်ထုပ်တွေအများကြီးရှိနေတယ်။ အရှင်ကတည်းက စောက်ပြဿနာတွေ၊ Trauma တွေ အရမ်းများခဲ့လို့ အခုချိန်ထိ မကျော်လွှားနိုင်သေးဘူး။ (အရှင်ကလူရွေးမှန် ရင် စောက် trauma ရှိစရာ စောက်ကြောင်း မရှိပါ)"

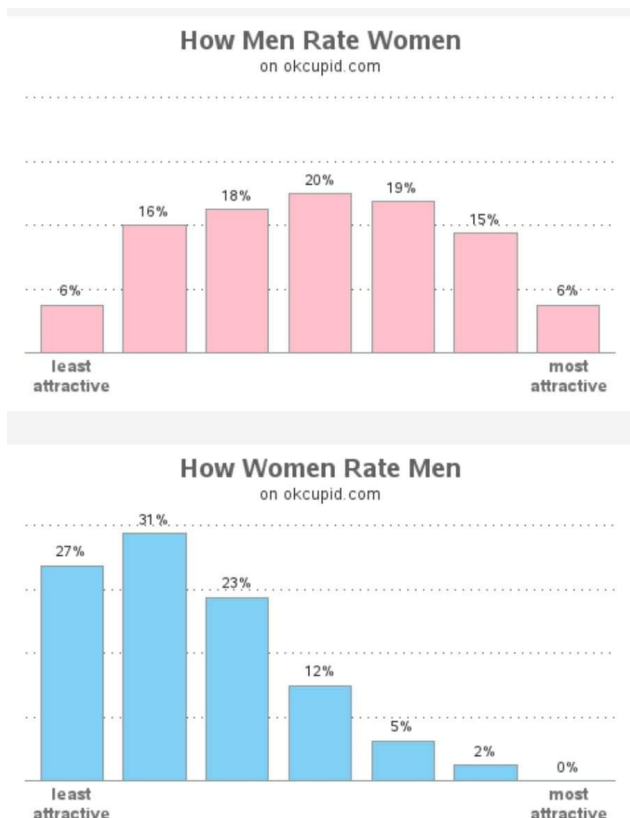
အရှင်နဲ့ယှဉ်ရင် : အရှင်ခေတ်က လူတွေဟာ အိမ်ထောင်တစ်ခုတည်းကိုပဲ ဦးတည်ပြီး ဆက်ဆံရေးအရေအတွက် နည်းတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ဆက်ဆံရေးတွေက များပြားလာတယ်၊ ပျော်မြန်လာတယ်၊ ကွာရှင်းမှုနည်းလည်းမြင့်တယ်။ ဒါကြောင့် "ဝန်ထုပ်" ဆိုတာ လူတိုင်းနီးပါးမှာ တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခုရှိနေပြီး အသစ်တွေတဲ့သူတိုင်းကို သံသယနဲ့ကြည့်၊ ကာကွယ်ထားတတ်ကြတယ်။

၃။ ရွေးချယ်စရာများပြားခြင်းနှင့် Apps များ (Choice Overload & Dating Apps)

အဓိပ္ပာယ် : Tinder, Bumble စတဲ့ အက်ပ်သွေကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ ရွေးချယ်စရာတွေ အလွန်အကျွံများပြားမှု။ ဒီအခြေအနေဟာ လူတွေကို ဆုံးဖြတ်ချက်မချနိုင်အောင် (Paralysis) ဖြစ်စေပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ အပြတ်အဝကျေနပ်မှုမရှိဘဲ "နောက်တစ်ယောက် ပိုကောင်းကောင်းနဲ့ တွေ့မလား" ဆိုတဲ့ အတွေးကို အမြဲဖြစ်စေတယ်။

ဥပမာ : "သူက တကယ့်ကို ကောင်းတဲ့သူပဲ။ ဒါပေမယ့် ငါ ဒီ App ကို မဖျက်သေးဘူး။ ဖြစ်နိုင်သေးတယ်လေ။ နောက်ထပ် ပိုကောင်းတဲ့သူ၊ ပိုလှတဲ့သူ၊ ပိုချမ်းသာတဲ့သူ တစ်ယောက်ယောက် ရောက်လာမယ်ဆိုရင်ကော။"

အရင်နဲ့ယှဉ်ရင် : အရင်တုန်းက ကိုယ့်ရှာ၊ ကိုယ့်ရပ်ကွက်၊ ကိုယ့်အလုပ်ခွင်လောက်ထဲမှာပဲ ရွေးချယ်စရာရှိတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ အင်တာနက်က တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ချိတ်ဆက်ပေးထားတယ်။ လေ့လာချက်တွေအရ မိန်းကလေး ၈၀-၉၀% က ယောက်ျားတွေရဲ့ ၈၀-၉၀% ကို လုံးဝစိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ဒီတော့ "ဒီကောင်လေးကောင်းတယ်၊ ဒါပေမယ့် နောက်တစ်ယောက်ကို စောင့်ကြည့်ဦးမယ်" ဆိုတဲ့ မပြီးဆုံးနိုင်တဲ့ ရွေးချယ်မှုစက်ဝန်းကြီး ဖြစ်နေတယ်။

အွန်လိုင်းချစ်ရေးဝက်ဘ်ဆိုက် OKCupid မှ အချက်အလက်တွေအရ အမြင်ကွာခြားမှုက ထင်ရှားနေတယ်။ ယောက်ျားတွေက မိန်းကလေးတွေကို ပုံမှန် အတိုင်း အဆင့်သတ်မှတ်ကြပေမယ့်၊

မိန်းကလေးအများစုကတော့ ယောက်ျားတွေကို ပျင်းပျံ့အောက်လိုသော သတ်မှတ်တယ်။ ဒါဟာ ခံကျစ်တယ်ချစ်ရေးခေတ်ရဲ့ ပြင်းထန်တဲ့ ရွေးချယ်မှုပုံစံ ပါ။

ကျမ်းကိုး - okcupid.com

၄။ အသက်အရွယ်

အဓိပ္ပာယ် : ယဉ်ကျေးမှုအရ အသက်အရွယ်ကို အိမ်ထောင်ပြုဖို့ သို့မဟုတ် ရည်းစားရှာဖို့ အဓိကအချက်အဖြစ် မသတ်မှတ်တော့ခြင်း။ လူနေမှုပုံစံ၊ ရည်မှန်းချက်၊ စိတ်သဘောထား ကိုက်ညီမှုတွေက ပိုအရေးပါလာတယ်။

ဥပမာ : "သူ့အသက် ၄၅ နှစ်ရှိပြီ၊ ငါ့အသက် ၃၀ ပဲရှိသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒါက ပြဿနာမဟုတ်ဘူး။ အသက်ကို ဂရုမစိုက်တော့ဘူး။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက အသက် ၂၀ ကျော်ရင် အိမ်ထောင်ကျပြီ၊ ၃၀ ကျော်ရင် လုပွဲကြီး/အပွဲကြီး စသဖြင့် လုပွဲရေးဖိအားတွေရှိတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ယဉ်းတော်သွားတာ၊ အလုပ်အကိုင်တည်ဆောက်တာတွေက အဓိကဖြစ်လာတော့ အသက် ၄၀ အထိ လုပွဲကြီး၊ အပွဲကြီးတွေ အများကြီးပဲ။ စံသတ်မှတ်ချက်တွေ ပျော့ပျောင်းလာပေမယ့် ဂီတအဆင့်ရာ ကိုက်ညီမှုနဲ့ လုပွဲရေးဆိုင်ရာ ဖိအားတွေကတော့ ရှိနေဆဲပါပဲ။

၅။ ပျောက်ကွယ်ခြင်း (Ghosting)

အဓိပ္ပာယ် : ရှင်းလင်းတဲ့ အကြောင်းပြချက်၊ နှုတ်ဆက်စကား ဘာမှမပြောဘဲ ဆက်သွယ်မှုအားလုံးကို ဖျက်တုတ်ရက် ရပ်တန့်ပစ်လိုက်ခြင်း။ ဖုန်းခေါ်မပြန်၊ မက်ဆေ့ချ်ပြန်မပို့တော့ဘူး။

ဥပမာ : "တစ်လလုံးနှီးပါး တစ်နေ့တာအကြောင်း စကားပြောနေကျပါ။ ဒီနေ့ မနက်ကထိ ကောင်းကောင်းပြောနေတုန်းပဲ။ ညနေ စခိုင်း မက်ဆေ့ချ်တွေကို Seen လုပ်စိုက်ပြီး ဘာမှပြန်မပြောတော့ဘူး။ ဘာဖြစ်သွားတာမှန်းကို မသိဘူး။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက လုပွဲအသိုင်းအဝိုင်းက သေးငယ်ပြီး တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် သိကြတယ်။ ဆက်ဆံရေးကို ရှင်းလင်းစွာ အဆုံးသတ်ဖို့ လုပွဲရေးတာဝန်ရှိတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ဒီဂျစ်တယ်ကမ္ဘာက လူတွေကို အလွယ်တကူ ပျောက်ကွယ်သွားနိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးပေးထားတယ်။ အကျိုးဆက်မရှိ (သို့မဟုတ်) နည်းပါးတယ်လို့ ထင်ကြတယ်။

၆။ မိတ်ဆွေဇုန် (Friendzone)

အဓိပ္ပာယ် : တစ်ဖက်သားကို ချစ်ရေးချစ်ရာ မိတ်ဖက်အဖြစ် မမြင်ဘဲ သူငယ်ချင်းအဆင့်ထဲမှာပဲ သတ်မှတ်ထားခြင်း။ ကိုယ့်ဘက်က ချစ်နေပေမယ့် သူတို့ဘက်က "နင်က ငါ့အတွက် အရမ်းကောင်းတယ်၊ ဒါပေမယ့်..." ဆိုတဲ့ စကားကိုပဲ ကြားရမယ်။

ဥပမာ : "ငါ့ကို အရမ်းဂရုမစိုက်တယ်၊ ငါ့ဘာပြောပြော နားထောင်ပေးတယ်၊ အခက်အခဲတိုင်းမှာ ကူညီတယ်။ ဒါပေမယ့် သူကတော့ ငါ့ကို သူငယ်ချင်းပဲလို့ ပြောတယ်။ 'မင်းကို မကြိုက်တာမဟုတ်ဘူး၊ ငါတို့ သူငယ်ချင်းဖြစ်သွားမှာ မရပ်ချင်လို့'တဲ့။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက အကောင်းဆုံးသူငယ်ချင်းတွေကနေ ချစ်သူဖြစ်လာတဲ့အပြင်ချိုးတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ရွေးချယ်စရာများလာတာနဲ့အမျှ "Feel" ရှိမရှိက အရမ်းအဓိကကျလာတယ်။ Feel မဟာရှင် ဘယ်လောက်ပဲကောင်းကောင်း "သူငယ်ချင်းပဲ" ဆိုတဲ့ နယ်နိမိတ်ထဲ ပို့လိုက်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဒီဇွန်ထဲကို ရောက်သွားရင် ပြန်ထွက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးလို့ ယူဆကြတယ်။

၇။ အလွန်အကျွံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း (Simping)

အဓိပ္ပာယ် : တုံ့ပြန်မှု အနည်းငယ်သာ (သို့မဟုတ်) လုံးဝမရှိဘဲနဲ့ လူတစ်ယောက် (အထူးသဖြင့် စိတ်ဝင်စားရာ အမျိုးသမီး) အတွက် အချိန်၊ ငွေကြေး၊ စိတ်ခံစားမှုတွေကို မျှမျှတတမရှိဘဲ အလွန်အကျွံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း။

ဥပမာ : " ဘာမှပြန်မပေးဘဲနဲ့ Facebook မှာ Like, Comment အမြဲတမ်းလုပ်ပေးနေတယ်။ သူ့ပို့စစ်တိုင်းအောက်မှာ ချီးမွမ်းစကားတွေရေးနေတယ်။ သူ့ကို လက်ဆောင်တွေ အမြဲဝယ်ပေးနေတယ်။ အဲဒါတွေကို Simp လို့ခေါ်တယ်။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက တုံ့ပြန်မှုမရှိဘဲ ချစ်ကြိုက်မှုမျိုးကို လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းက အားမပေးဘူး။ "ကုတ်သိက္ခာရှိပြီနော်" ဆိုပြီး ဆုံးမတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ အာရုံစိုက်မှုစီးပွားရေး (Attention Economy) က ဒီလိုအပြုအမူကို အားပေးနေသလိုဖြစ်နေတယ်။ OnlyFans လိုနေရာတွေမှာ မိန်းကလေးတွေအတွက် ယောက်ျားတွေ ငွေအများကြီးသုံးစွဲတာဟာ ဒီဖြစ်စဉ်ရဲ့ ခွန်ထွေးတဲ့ပုံစံတစ်ခုပါပဲ။

၈။ တစ်စုတည်း ချစ်မြှုပ်နှံခြင်း (Soft Launching)

အဓိပ္ပာယ် : အိမ်ထောင်သည်တွေ အပါအဝင် (မိန်းမ က အမျိုးသမီး ယောက်ျား ရှိကြောင်း ဘယ်သူ့မှ မပြောတာ။ အရိပ်အမြွက် သေးသေး လေးဘဲ ပြတာ) ။ ဥပမာ - ချက်နှာမပြဘဲ လက်တစ်ချောင်း (သို့) အရိပ်အရောင်လေးပဲပြပြီး ဓာတ်ပုံတင်တာ။

ဥပမာ : "သူတို့နှစ်ယောက် တစ်လလောက်ကနေပြီ။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူ့မှ မသိကြဘူး။ Instagram မှာ သောက်စရာဖန်ခွက်နှစ်ခွက်စာတင်ပုံ၊ လက်နှစ်ဖက်ယွက်ထားတဲ့ဓာတ်ပုံလေးတွေပဲ တင်တယ်။ Tag လည်းမလုပ်ဘူး၊ ဘာမှကြေညာတာမျိုးမရှိဘူး။ အဲဒါကို Soft Launch လုပ်တယ်လို့ခေါ်တယ်။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက ရည်းစားရှိလာရင် မိသားစုနဲ့ သူငယ်ချင်းတွေကို တရားဝင် မိတ်ဆက်တယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ဆိပ်ကမ်းဒီဇိုင်းက မဟာဗျူဟာကျကျ မရေရာမှုကို အားပေးနေတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ၁) ပြကောင်းတဲ့ရှေးရှယ်မှုတစ်ခုပေါ်လာရင် ပြန်ပြောင်းလို့အောင်၊ ၂) လူတွေရဲ့တုံ့ပြန်မှုကို စမ်းသပ်ကြည့်လို့အောင်ပါ။

၉။ မုန့်ကြွင်းချက်ပြီး ဆွဲဆောင်ခြင်း (Breadcrumbing)

အဓိပ္ပာယ် : တစ်စုံတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ဝင်စားမှုကို ထိန်းထားဖို့ ကတိကဝတ်မပါဘဲ၊ အနည်းငယ်စီသော ဆက်သွယ်မှုလေးတွေ (ဥပမာ - တစ်ခါတစ်ရံမှ မက်ဆေ့ချ်ပြန်တာ၊ ရယ်စရာ Meme ပို့တာ) ကို မကြာခဏလုပ်ခြင်း။ ဒါဟာ စိတ်ဝင်စားမှုရှိတယ်လို့ ယောင်ချောက်ချက်ပေးပြီး တကယ်ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ကိုယ်အပေါ် သူတို့ရဲ့ဆွဲဆောင်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားဖို့ပဲ။

ဥပမာ : "တစ်ပတ်လုံး ဘာမှမပြောဘူး။ ရုတ်တရက် 'မင်းနေကောင်းရဲ့လား၊ မင်းအကြောင်းတွေးမိတယ်' ဆိုပြီး မက်ဆေ့ချ်လာပြီတယ်။ နောက်တစ်ခါ နှစ်ရက်လောက်ထပ်ပြီးမှ 'ဆော်ရီဗျာ၊ အရမ်းအလုပ်ရှုပ်နေလို့ ဖုန်းမကိပ်ဖြစ်ဘူး' ဆိုတာမျိုးပြန်ပါတယ်။ အဲ့လိုပေးတွေနဲ့ ပါစိတ်ကို ဆွဲထားတာ။"

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : **လူ့ဘာဝအရ မရတဲ့အရာကို ပိုလိုချင်တတ်တယ်။** ဒီစိတ်ယုတ္တကို ခေတ်သစ်ချစ်ရေးမှာ မှားယွင်းစွာအသုံးပြုတာပါ။ အရှင်တုန်းက လူမှုရေးတာဝန်ယူမှုရှိလို့ ဒီလိုအပြုအမူကို ရှောင်ကြတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ အားစိုက်ထုတ်မှုနည်းပြီး လွယ်ကူတဲ့ ဒီဂျစ်တယ်ဆက်သွယ်ရေးတွေကြောင့် ဒီလိုလူတွေ အများကြီးပေါ်လာတယ်။

၁၀။ ချစ်ဖွဲ့ကြဲခြင်း (Love Bombing)

အဓိပ္ပာယ် : ဆက်ဆံရေးအစောပိုင်းအဆင့်မှာပဲ ချစ်ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ အာရုံစိုက်ခြင်း၊ လက်ဆောင်ပေးခြင်းတွေကို အလွန်အကျွံပြုလုပ်ပြီး သူတစ်ပါးရဲ့ ခံစားချက်နဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လျင်မြန်စွာ ထိန်းချုပ်လိုက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အမြင်ကိုပြောင်းလဲစေခြင်း။

ဥပမာ : "တစ်ခါတည်းနဲ့ ပဲဘဝမှာ မင်းလိုလူ ပါတစ်ခါမှမတွေ့ဖူးဘူး။ ပါတို့နှစ်ယောက် အတူတူကုန်သွယ်သွားမယ်။ မင်းကို ဒီသားစုလိုချစ်မယ်" ဆိုပြီး ဒုတိယအကြိမ်တွေတုန်းက ပြောတယ်။ **ဒါက လောင်းကစားရုံနဲ့တူတယ်။ လောင်းကစားသမားကို အစပိုင်းမှာ နည်းနည်းပေးအနိုင်ပေးပြီး ဇွဲလမ်းအောင်လုပ်တယ်။ ဘာရမယ်ဆိုတာ မသေချာဘူး၊ ကောင်းတာလည်းရှိနိုင်သလို ဆိုးတာလည်းရှိနိုင်တယ်။ အဲ့ဒီမသေချာမှုက ဇွဲလမ်းစေတယ်။ Love Bombing မှာလည်း ဒီလိုပဲ။ အလွန်အကျွံချစ်ပြတာက ဟတ်ချင်မှဟတ်ပါ။ ဒါပေမယ့် အဲ့ဒီမသေချာမှု၊ ဒီလူက ပုဂံကို တကယ်ချစ်တာလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းက လူကို ဇွဲလမ်းစေတယ်။ နောက်ဆုံး ထိန်းခြားမယ့်အထိ ဆက်သွားဖို့ ဖြစ်လာတယ်။"**

အရှင်နုယုဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုက တဖြည်းဖြည်းချင်း တည်ဆောက်ရတယ်။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း စောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းပေးတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ လူတွေက ချစ်ဖွဲ့ကြဲမှုကို စစ်မှန်တဲ့ချစ်ခြင်းမေတ္တာလို့ မှားယွင်းတတ်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် စိတ်ထိခိုက်လွယ်သူတွေ၊ ချစ်ခင်မှုမျှတနေသူတွေဟာ ဒီလိုအပြုအမူကို ဆွဲဆောင်မှုအဖြစ် ခြင်မိပြီး အန္တရာယ်ရှိတဲ့ ဆက်ဆံရေးထဲ ကျရောက်သွားတတ်ကြတယ်။

၁၁။ အခြေအနေအရာဆက်ဆံရေး (Situationships)

အဓိပ္ပာယ် : ဘယ်လိုအဆင့်အတန်းမှန်း မသတ်မှတ်ရသေးဘဲ၊ အနာဂတ်အတွက် ရည်ရွယ်ချက်မဲ့လည်း မရှိဘဲ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ (သို့) ချစ်ရေးချစ်ရာ ပတ်သက်မှုတစ်ခု ဆက်ပြီးဖြစ်နေခြင်း။ **တရားဝင် ချစ်သူစုံတွဲလို့ မခေါ်ရဘူး၊ ဒါပေမယ့် သူငယ်ချင်းထက်တော့ ကျော်လွန်နေတယ်။ ဘာမှန်းမသိဘဲ ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေ။**

ဥပမာ : "ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် လေးလဟောက်ရှိပြီ။ တစ်ပတ်ကို နှစ်ခါသုံးခါတွေ့တယ်။ အတူညှာစားစားတယ်။ အိပ်တယ်။ ဒါပေမယ့် 'ငါတို့ဘာလဲ' ဆိုတာ တစ်ခါမှ မပြောဖူးဘူး။ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ရည်းစားလိုလည်း မိတ်ဆက်မထားဘူး။ ဒီအတိုင်းပဲ ဖြစ်နေတာ။"

အရှင်နုယှဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက အဆင့်အတန်းမသတ်မှတ်ရသေးတဲ့ ဆက်ဆံရေးဆိုတာ အကူးအပြောင်းကာလတစ်ခု (Transitional Phase) သက်သက်ပဲ။ မိတ်ဆွေကနေ ချစ်သူဖြစ်ဖို့ (သို့) အိမ်ထောင်တည်ဆောက်ဖို့ သွားနေတဲ့ ခရီးစဉ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပေါ့။ အခုခေတ်မှာတော့ ဒီ 'အခြေအနေဆက်ဆံရေး' ဆိုတာ ကိုယ်တိုင်က ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ လမ်းဆုံးဖြစ်ကုန်တဲ့ ပန်းတိုင်တစ်ခု ဖြစ်လာတယ်။ လူတွေက စာရင်းသွင်းဖို့ (Commitment)၊ တာဝန်ယူဖို့ကို ကြောက်လန့်ကြောက်လန့်တယ်။ 'ဒီအတိုင်းကောင်းပါတယ်' ဆိုပြီး နှစ်နဲ့ချီပြီး ဒီအခြေအနေထဲမှာပဲ နေကြတော့တယ်။ တစ်ဖက်သားကိုလည်း လွတ်လပ်ခွင့်ပေးထားသလို၊ **ကိုယ်လည်း တခြားသူတွေနဲ့ ခမ်းကြည့်လို့ရနေသေးတယ်ဆိုတဲ့ အဆင်ပြေမှုကို မိမိကြိုက်လာကြတယ်။**

၁၂။ 'ဒီးပွား' (The Spark)

အဓိပ္ပာယ် : ဆက်ဆံရေးတစ်ခုကို ဆက်လက်လိုက်စားဖို့အတွက် မဖြစ်မနေလိုအပ်တယ်လို့ ယူဆထားတဲ့ **ချက်ချင်း ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်လှုပ်ရှားမှု၊ စွဲမက်မှု**၊ ခံစားမှုဟု လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆွဲဆောင်မှု (Chemistry)။

ဥပမာ : "သူ့မှာ ငါ့လိုချင်တဲ့အရာအားလုံးရှိတယ်။ ဂီတ၊ ချော၊ ပညာတတ်၊ စကားပြောလည်းကောင်းတယ်။ ဒါပေမယ့်... ဒီးပွားမပေါက်ဘူးဗျ (feel မလာဘူး) ။ သူနဲ့စကားပြောရတာ အဆင်ပြေပေမယ့် စိတ်ထဲက တစ်ခုခု ချိယွင်းနေသလိုပဲ။ ချက်ချင်းကြီး 'ဝိုး...' ဆိုပြီး ဖြစ်မသွားဘူး။"

အရှင်နုယှဉ်ရှင် : အရှင်တုန်းက ဆွဲဆောင်မှုနဲ့ ချစ်ခြင်းမေတ္တာဟာ အချိန်ကြာလာတာနဲ့အမျှ တဖြည်းဖြည်းချင်း ကြီးထွားလာတတ်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အတူတကွ အခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားရင်း၊ စကားစမြည်ပြောရင်းနဲ့ ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှု ဖြစ်လာတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ခေတ်ရဲ့ လျင်မြန်မှုနဲ့အတူ "ဒီးပွား" ဆိုတဲ့ ချက်ချင်းဖြစ်ရမယ့် စိတ်ခံစားမှုကို ကြိုလိုအပ်ချက် (Prerequisite) တစ်ခုလို သဘောထားကြတယ်။ ဒီတစ်ခါတည်းက "ဒီးပွား" မပေါက်ရင် ဒုတိယအကြိမ် Date ထပ်ထွက်ဖို့ အခွင့်အရေးနည်းသွားတယ်။ အရာအားလုံး 'အဆင်ပြေ' ရုံနဲ့ မလုံလောက်တော့ဘူး။ 'အံ့ဩစရာ' ဖြစ်နေမှရတယ်။

၁၃။ စိတ်ပြော ဆက်ဆံရေး (Rebound Relationships)

အဓိပ္ပာယ် : စိတ်အက်ရာ ပြင်းထန်စွာ ကွာရှင်းပြီး (သို့) ဆက်ဆံရေးကြီးတစ်ခု အဆုံးသတ်ပြီးချိန်မှာ ချက်ချင်းပဲ စတင်လိုက်တဲ့ ဆက်ဆံရေးအသစ်။ ဒီဆက်ဆံရေးဟာ တည်ငြိမ်တဲ့ ချစ်ခင်မှုကို တည်ဆောက်ဖို့ထက် ကွဲကွာခြင်းရဲ့ ဝေဒနာကို သက်သာစေဖို့၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အာရုံပြောင်းဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဖြစ်တတ်တယ်။

ဥပမာ : "သူ လွန်ခဲ့တဲ့တစ်လကမှ နှစ်နှစ်ကြာ ဆက်ဆံရေးကြီးက ကွာရှင်းသွားတာ။ အခုငါနဲ့ တွေ့နေပြီ။ သူကလည်း 'ငါ့အရင်ကအရမ်းနာကျင်ခဲ့ရတယ်၊ အခုတော့ အသစ်တစ်ခုကို စတင်ချင်တယ်၊ ဘာဖြစ်မလဲဆိုတာ ကြည့်ရအောင်' လို့ပြောတယ်။"

အရှင်နဲ့ယှဉ်ရှင် : အရှင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းမှာ Rebound Relationship ဆိုတာ ခကောင်းတဲ့အရာအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရတယ်။ စိတ်မပြတ်သေးတဲ့သူနဲ့ တွဲရင် နှစ်ယောက်စလုံး ထိခိုက်မယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ ဒါကို 'ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ရှာဖွေခြင်း' (Self-discovery)၊ 'အားအင်ပြန်ဖြည့်ခြင်း' (Re-empowerment) ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်သစ်တွေ ဖော်ကြတယ်။ ဝေဒနာကို ကျော်လွှားဖို့ နည်းလမ်းတစ်ခုလို့ ခြင်ဟောကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုဆက်ဆံရေးမျိုးက တည်မြဲမှုနည်းပြီး၊ တစ်ဖက်သားကို စိတ်အက်ရာ ထပ်ရစေနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကိုတော့ ခကြာခဏ လှစ်လှူဖို့တတ်ကြတယ်။

၁၄။ ယွဲတာ ၊ ထေ့ ပြောတာ (Shit Tests)

အဓိပ္ပာယ် : တစ်စုံတစ်ယောက်ရဲ့ ယုံကြည်မှု (Confidence)၊ ကိုယ့်နယ်နိမိတ်ကို ကာကွယ်နိုင်စွမ်း (Boundaries)၊ စိတ်ခံနိုင်ရည် (Resilience) စတာတွေကို စမ်းသပ်ကြည့်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တဲ့ ဖော်ကားမှုမျိုး။

ဥပမာ : (ပထမဆုံး Date မှာ ဟာသသဘောနဲ့ ပြောလိုက်တာ) - "အေး... ဒါဆို ငါ့ကို ဘာလို့ တွေ့ချင်တာလဲဗျ? မင်းမြင်တဲ့ တခြားကောင်မလေးတွေလို ငါက သိပ်ပျော့ပျောင်းမဟုတ်ဘဲ။"

အရှင်နဲ့ယှဉ်ရှင် : အရှင်တန်းက လူတစ်ယောက်ရဲ့ စရိုက်နဲ့ ဇာတ်သိမ်းကို အကဲဖြတ်ဖို့ဆိုရင် အတုတကွ ကြုံတွေ့ရတဲ့ အခက်အခဲတွေ၊ စိန်ခေါ်မှုတွေကနေ တစ်ဆင့် ကြည့်ရတယ်။ အချိန်ကုန်တယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ လူတွေက ပိုမြန်ဆန်တဲ့ နည်းလမ်းကို ရှာကြတယ်။ ငါ့ဖော်ကားရှင် ငါ့ကိုပြန်ခွဲခွဲမလား ဆိုတာကို စမ်းကြည့်တာ။ တုံ့ပြန်ပုံပေါ်မူတည်ပြီး ဆက်လက်စိတ်ဝင်စားမှု ရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်တတ်ကြတယ်။